

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bestämmelserna om begränsning av ränteavdrag

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bestämmelserna om begränsning av ränteavdrag (RP 150/2018 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- specialsakkunnig Anu Rajamäki, finansministeriet
- specialsakkunnig Jussi Laitila, finansministeriet
- finansråd Jari Salokoski, finansministeriet
- regeringsråd Arto Rajala, arbets- och näringsministeriet
- ledande skatteexpert Elina Pykönen, Skatteförvaltningen
- tf. direktör Henrik Rainio, Finlands Kommunförbund
- forskningshandledare Seppo Kari, Statens ekonomiska forskningscentral
- specialforskare Olli Ropponen, Statens ekonomiska forskningscentral
- ekonomidirektör Mikko Ahola, Senatfastigheter
- skattedirektör Anita Isomaa-Myllymäki, Finlands näringsliv rf
- expert Antti Kohopää, Finsk Energiindustri rf
- skattejurist Lauri Luukkonen, Finans Finland
- verksamhetsledare Sonja Vartiala, Finnwatch rf
- direktör Ann-Mari Kemell, Centralhandelskammaren
- direktör Anu Kärkkäinen, Byggnadsindustrin RT rf
- jurist Johanna Aho, RAKLI ry
- styrelseledamot Ossi Haapaniemi, Suomen Veroasiantuntijat ry
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund rf
- kommunikationschef Tiina Rytty, Fennovoima Ab
- förvaltningsdirektör, Akke Kuusela, Fennovoima Ab
- avdelningsdirektör Markku Perälä, Kommunfinans Abp

Betänkande FiUB 21/2018 rd

- ekonomidirektör Minna Laakso, Nordkraft Abp
- ekonomidirektör Markku Honkasalo, Sato Abp
- chefsjurist Ulla-Maija Moisio, Industrins Kraft Abp
- chef för samhällsrelationer Juha Poikola, Industrins Kraft Abp
- Senior Advisor Anna-Liisa Aminoff-Lindblad, Metsä Group
- professor Seppo Penttilä
- biträdande professor Tomi Viitala, Aalto-universitetet
- professor (emeritus) Heikki Niskakangas.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Pääomasijoittajat ry
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Finlands Fastighetsförbund rf
- Företagarna i Finland rf
- professor Juha Lindgren, Vasa universitet.

Inget yttrande av

- kommunikationsministeriet
- miljöministeriet
- Finansinspektionen
- Familjeföretagens förbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ändring av bestämmelserna om begränsning av rätten till ränteavdrag i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Ändringarna grundar sig delvis på direktivet mot skatteflykt.

Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras med stöd av direktivet så att begränsning av ränteavdragsrätten ska gälla ränteutgifter som betalats både till parter i koncerngemenskap och till parter som inte är i koncerngemenskap. Den föreslagna begränsningen av ränteutgifter är en allmän begränsning och dess belopp bygger på samma sätt som nu på resultatet av gäldenärens näringsverksamhet, som ökas med ränteutgifter, avskrivningar som är avdragsgilla i beskattningen samt erhållna koncernbidrag enligt lagen om koncernbidrag, och som har minskats med givna koncernbidrag. Liksom nu tillämpas begränsningen inte, om bestämmelsen om så kallad balansbefrielse är tillämplig.

Precis nu får ränteutgifterna dras av till fullt belopp till de delar de motsvarar ränteinkomsternas belopp. Om nettoränteutgifterna, som avser de ränteutgifter som överstiger ränteinkomsterna, uppgår till högst 500 000 euro under skatteåret får de dras av i sin helhet. När nettoränteutgifterna överstiger det beloppet får nettoränteutgifterna dras av till den del de uppgår till högst 25 procent av det ovan angivna justerade resultatet av näringsverksamheten. Nettoränteutgifter som överstiger den procentuella andelen ska inte vara avdragsgilla. Trots det får nettoränteutgifter som betalats till parter som inte är i koncerngemenskap dras av till ett belopp av 3 000 000 euro.

Betänkande FiUB 21/2018 rd

Bestämmelsen som begränsar ränteavdragen tillämpas inte om den skattskyldige är ett fristående företag eller ett finansiellt företag som avses i direktivet. Bestämmelsen tillämpas inte heller på ränteutgifter som hänför sig till projekt som har fått sådant stöd som avses i räntestödslagstiftningen. Bestämmelsen tillämpas inte heller på sådana ränteutgifter som betalats till parter som inte är i koncerngemenskap och som uppkommer för lån som har upptagits före den 17 juni 2016 eller som har aktiverats före den 1 januari 2019.

Vidare ändras lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet så att det föreskrivs om definitioner på ränteutgifter och finansiella företag i enlighet med direktivet.

Den bestämmelsen som begränsar avdrag för ränteutgifter ska i fortsättningen tillämpas såväl i beskattningen av näringsverksamhetens förvärvskälla som i beskattningen av förvärvskällan för annan verksamhet och jordbrukets förvärvskälla. Till inkomstskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk fogas hänvisningar till lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Vidare ska den förändring i intäkterna av samfundsskatt som ändringen av ränteavdragsrätten leder till kompenseras kommunerna genom en ändring av utdelningen av samfundsskatten enligt 12 § i lagen om skatteredovisning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2019 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2019. Lagarna tillämpas första gången vid beskattningen för 2019. Ändringen av utdelningen av samfundsskatt tillämpas på skatteredovisningar från och med skatteåret 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med ändringar.

Ändringsförslaget gäller så kallad balansjämförelse. Enligt förslaget kan jämförelse göras på så sätt att den skattskyldige lägger fram sin balansräkning i den form som den hade haft om den hade upprättats enligt samma regelverk som balansräkningen för koncernen. Dessutom har utskottet ansett det motiverat att precisera motiven till propositionen vad gäller övergångsbestämmelsen för gamla lån. I övrigt kan propositionen godkännas i den föreslagna formen.

Begränsningar i ränteavdrag som ett led i BEPS-projektet

Propositionen avser att nationellt genomföra EU:s direktiv mot skatteflykt (ATAD)¹ till de delar som det föreskriver om begränsningar i rätten att göra avdrag för ränteutgifter. Direktivet bygger på BEPS-projektet² som har varit aktuellt i OECD i ett flertal år och som har eftersträvat gemensamma internationella regler för att förhindra att staternas skattebaser urholkas och vinster över-

¹ Direktiv (EU) 2016/1164 mot skatteflykt (ATAD, The Anti Tax Avoidance Directive) antogs den 12 juli 2016.

Betänkande FiUB 21/2018 rd

förs. Behovet av sådana åtgärder har ökat eftersom en del av i synnerhet de större internationella företagen allt aggressivare utnyttjar skillnader i staternas skattesystem. Med effektiv planering har de kunnat befria intäkterna av företagsverksamhet från skattepåföljder antingen helt och hållet eller nästan helt och hållet.

EU:s direktiv mot skatteflykt innefattar ett flertal åtgärder som är avsedda att skydda staternas skattebaser. De gäller inte bara begränsningar i rätten att göra avdrag för räntor utan också så kallade bassamfund, utflyttningsbeskattning (exit tax) och hybridarrangemang av olika slag. Direktivet har också en allmän bestämmelse om skatteflykt där utskottet kommenterar den redan gällande nationella bestämmelsen. Direktivet måste genomföras nationellt senast den 31 december 2018, utom vad gäller utflyttningsbeskattning och hybridarrangemang. De nya bestämmelserna ska tillämpas redan från och med ingången av nästa år.

Propositionen grundar sig alltså på ett regelverk som genomgått en omfattande internationell behandling och uppnått gemensamt godkännande. Av de enskilda åtgärderna hör begränsningarna i ränteavdragen till de viktigaste på grund av den skatteplanering som förknippas med kreditfinansiering. Det är allmänt känt att företagen med hjälp av finansiella strukturer baserade huvudsakligen på lån effektivt har kunnat överföra sina skatteinkomster till länder eller regioner med lägre skatter än i ursprungslandet. Det är ett enormt utbrett fenomen även om det inte går att ge några exakta siffror om volymen. Många länder har försökt komma åt fenomenet nationellt, men trots det har det visat sig att gemensamma regler behövs.

Den föreslagna modellen

Bestämmelserna om begränsningar i avdragsrätten för räntor är en generell begränsning utifrån resultaträkningen och tekniskt sett motsvarar de till största delen den begränsning i avdragsrätten som vi redan nu har i Finland. Därför behöver modellen i sig inte ändras. Ändringsförslagen avser alltså de detaljer som bestäms av de tvingande minimireglerna och de många frivilliga optionerna i direktivet. Det nationella handlingsutrymmet är överlag ganska stort och detaljerna i regelverket utformas därför olika i olika länder, beroende på hur de själva väljer.

Regeringen vill sätta i kraft direktivet för att säkerställa skattebasen och förhindra skatteplanering som inkräktar på skatteintäkterna. Samtidigt vill man ta hänsyn till behovet av att säkerställa de generella villkoren för företagen. Regeringen framhåller att målen att förhindra aggressiv skatteplanering och att satsa på konkurrenskraftiga inkomstskatteregler som stöder företagsverksamhet inte utesluter varandra. Vidare påminner regeringen om att tanken inte är att slopa avdragsrätten för räntor helt och hållet utan bara att begränsa det högsta beloppet per skatteår.

Dessa synpunkter förklarar i stor utsträckning de restriktioner som det har gjorts i enskilda frågor.

2 Projektet startades 2012 av OECD och G20-länderna och avslutades 2016 med ett program omfattande femton åtgärder för att begränsa skatteplanering både nationellt och internationellt. En bärande tanke är att intäkterna ska beskattas där värde skapas. (BEPS, Base Erosion and Profit Shifting).

Betänkande FiUB 21/2018 rd

Allmän bedömning

Utskottet anser det motiverat att regeringen eftersträvar jämvikt mellan de två vitt skilda målen. I det avseendet verkar propositionen vara väl genomtänkt:

Studier tyder för det första på att ränteavdragen kan begränsas utan att det försämrar företagsverksamheten. Det visar en studie från Statens ekonomiska forskningscentral VATT³ om effekterna av den nationella bestämmelse med avdragsrestriktioner som trädde i kraft den 1 januari 2014. Studien jämförde finländska, svenska och danska multinationella företag och det kom fram att de finländska företagen hade sänkt sina finansiella kostnader mer än kontrollgruppen. Dessutom hade dotterbolagen minskat sina långfristiga skulder efter att begränsningarna hade trätt i kraft. Det fanns ingenting som tydde på att ändringarna skulle ha lett till skatteplanering i form av internprissättning i stället eller till att omsättningen skulle ha sjunkit.

Å andra sidan har vi fortfarande en allmän regleringsmodell som är baserad på avdragsrätt för räntor på främmande kapital och som bara innehåller villkorade restriktioner. Propositionen stämmer väl överens med detta och kan gott och väl genomföras inom den önskade tidsramen. I det hänseendet har exempelvis Sverige valt en annan linje och infört strängare regler för avdragsrätten i vissa fall. Ett av målen har varit att beskattningen av eget och främmande kapital ska vara neutral. Som motvikt har Sverige för avsikt att minska skattesatsen på sin företagsskatt från 22 ner till 20,6 procent från och med 2021.

Balanserad reglering får större betydelse i och med att begränsningarna blir strängare. Det beror framför allt på att begränsningarna måste utsträckas till externa räntor och att de inte bara kommer att gälla räntor vid intressegemenskap som nu. Vidare kommer de nya reglerna att gälla alla företag och organisationer oberoende av hur deras inkomster beskattas. Enligt den gällande inkomstskattelagen är beskattningsbar företagsverksamhet undantagen från begränsningarna. Redan dessa ändringar kommer att återspeglas i bland annat infrastrukturprojekt och finansiella arrangemang inom fastighetsbranschen.

Utskottet anser förslaget att använda frivilliga optioner är vettigt eftersom reglerna stramas åt och utsträcks till helt nya situationer. Det gör det enklare att få kontroll över ändringarna och underlättar för företagen att anpassa sig till den nya regleringen. Stabilitet är ett viktigt element också i en internationell skattemiljö på grund av de pågående förändringstrenderna. Det finns projekt som vi ännu inte känner till konsekvenserna av, till exempel en skattereform i USA och internationella initiativ för att fördela rätten att beskatta digital inkomst av företagsverksamhet.

Propositionen är grundligt genomtänkt och alternativen väl underbyggda. Den ger också god information om hur svårt det är att bedöma vilka konsekvenserna av ändringarna kommer att vara. Det hänger delvis samman med den infallsvinkeln som av tradition är statisk, men också i hög grad med att det finns så lite information att tillgå. Detta gäller i synnerhet fastighetsbranschen som hittills har varit undantagen från reglerna. Också bedömningarna av balansbefrielse bygger på schablonmässiga kalkyler och de innefattar över huvud taget inga konsekvenser för infrastrukt-

3 Harju, Kauppinen, Ropponen (2017): Firm Responses to an Interest Barrier: Empirical Evidence, VATT WP 90. Det empiriska materialet täcker in alla finländska, svenska och danska multinationella företag.

Betänkande FiUB 21/2018 rd

turprojekt. Det beror på beslutet att lyfta över frågorna med undantag för bostadsproduktionen till en särskild beredning.

Propositionen kan alltså ha större konsekvenser än man har kunnat räkna med. Det ökar risken för att begränsningarna får negativa effekter för tillväxt och investeringar. Å andra sidan kommer de åtstramade bestämmelserna sannolikt att generera en rad anpassningsåtgärder i företagen, vilket förhindrar skatteplanering baserad på ränteavdrag. Av dessa skäl anser utskottet att kalkylerna för skatteintäkterna bara är mycket approximativa. För nästa år beräknas de få en kalkylerad ökning på cirka 19 miljoner euro. Men av det beloppet kommer en dryg tredjedel att skjutas fram på kommande år till följd av att företagen är förlustbringande. Kalkylen innefattar en effekt på cirka 28 miljoner euro av övergångsbestämmelsen för gamla lån.

Ändringen är inriktad på räntor på främmande kapital och den avser därför i princip all företagsverksamhet utom den finansiella sektorn. De verkliga effekterna kommer dock att vara mer begränsade på grund av de föreslagna gränserna för avdragsgilla nettoränteutgifter. Dessutom är fristående företags lånearrangemang helt och hållet undantagna de nya bestämmelserna. Trots detta är ändringen omfattande rent principiellt sett, och bestämmelserna i sig är ganska svårbegripliga. Allt detta kräver expertis av företagen och noggrann vägledning från myndigheterna.

Trots de mångbottnade bestämmelserna noterar utskottet huvudsakligen användningen av tre frivilliga optioner, nämligen balansbefrielse och anknytande balansjämförelse, en tydlig övergångsbestämmelse för gamla lån och möjlighet att göra undantag för infrastrukturprojekt. Utskottets övriga kommentarer avser i första hand den divergerande behandlingen av en koncerns interna och externa ränteutgifter plus vissa frågor kring tolkningen. Utskottet går i det följande närmare in på dessa synpunkter.

Interna och externa ränteutgifter behandlas olika

I propositionen ingår den nuvarande avdragsbegränsningen på 500 000 euro. Om nettoränteutgifterna inte är större än det, tillämpas inte begränsningsbestämmelsen alls. Syftet är att minska det administrativa arbetet i situationer när intresset överlag är litet. Dessutom har bestämmelsen haft stor praktisk betydelse eftersom merparten av företagen, cirka 99 procent 2016, har haft netto-ränteutgifter till högst 500 000 euro.

Direktivet tillåter högst 3 miljoner euro som gräns för nettoränteutgifter som befrias från begränsningar. Den nationella lagstiftningen får vara stängare än direktivet.

Också propositionen har det maximala beloppet på 3 miljoner euro. Men det gäller bara räntor för extern finansiering och det är första gången som de regleras. Bestämmelsen är i och för sig motiverad eftersom skatteplanering sällan gäller externa lån.

Vid utfrågningen av sakkunniga föreslogs för tydlighetens skull en enda gräns på 3 miljoner euro. Å andra sidan har det föreslagits att båda gränserna ska sänkas betydligt.

Utskottet hänvisar här till de konsekvenser som divergerande gränser kan ha enligt synpunkterna ovan och enligt motiven till propositionen. Det är visserligen bra att känna till bestämmelserna,

Betänkande FiUB 21/2018 rd

men de flesta företag behöver aldrig befatta sig med gränserna. Restriktionerna kommer alltså fortfarande att gälla ett fåtal företag med stora nettoränteutgifter. Också då kommer diskussionen företrädesvis att inriktas på de befrielsekriterier som inte har med gränserna i euro att göra.

I en bedömning bör man också lyfta fram det primära syftet med bestämmelserna, nämligen att förhindra aggressiv skatteplanering. Den gällande bestämmelsen har fungerat bra och konsekvensbedömningar talar för att behålla både gränsen på 500 000 euro och sänkningen på 25 procent utifrån det justerade resultatet från näringsverksamheten. Utskottet ser således inget behov av att ändra propositionen i det hänseendet.

Balansbefrielse

Propositionen utnyttjar den möjlighet som direktivet ger att undanta koncernföretag som uppfyller kriterierna för balansbefrielse från avdragsbegränsningen. Befrielsen bygger på tanken att det inte handlar om aggressiv skatteplanering om relationen mellan eget kapital och balansomslutningen i ett specialföretag som granskas ligger på minst samma nivå som i koncernbalansräkningen. En liknande bestämmelse ingår också i den gällande lagen.

Förslaget har väckt diskussion om balansbefrielse över huvud taget behövs och om det är förknippat med risker att tillämpa regeln. En delorsak till detta är det faktum att balansbefrielse inte ingick i det ursprungliga utkastet till proposition från finansministeriet. Förslaget kom in i propositionen först efter remissen. Extra stor försiktighet och behov av uppföljning kommer också fram i ett uttalande i utskottets betänkande FiUB 31/2012 rd — RP 146/2012 rd.

Bestämmelsen om balansbefrielse avviker från de övriga optionerna i direktivet eftersom det är generellt. Den inskränks således inte på grundval av bransch och den innehåller inga restriktioner vad beträffar ändamålet med ett lån. Dessutom kan befrielse ges för räntor på lån som ges i koncerngemenskap. Tillämpningsområdet är därför mer öppet och bredare än för de övriga undantagen. Därför kan möjligheten också utnyttjas i strid med det primära målet i direktivet.

Samtidigt kan det konstateras att den allmänna bestämmelsen om räntebegränsning också har omfattande konsekvenser. Den täcker in fall som inte är aggressiv skatteplanering. Reglerna drabbar således också branscher och aktörer där det i princip inte finns någon anledning att inskränka avdragsrätten för räntor. Balansbefrielse har ansetts vara nödvändig bland annat för att möjliggöra den centraliserade finansieringsmodell som koncerner vanligen tillämpar.

Av motiven till propositionen framgår det tydligt att undantaget för balansbefrielse har stora skattekonsekvenser. Exempelvis 2016 befriades ränteutgifter för cirka 215 miljoner euro, vilket är drygt en tredjedel av det belopp som annars inte är avdragsgillt. Beloppet motsvarar skatteinkomster på ungefär 43 miljoner euro. Bestämmelsen tillämpades den gången på 59 företag.

Propositionen hänvisar å andra sidan på många ställen till svårigheterna att bedöma vilka konsekvenser de åtstramade bestämmelserna kommer att ha för företagen. I och med att högsta förvaltningsdomstolen dessutom har förtydligat tolkningen av bestämmelsen bland annat för fondstrukturer anses balansbefrielse enligt propositionen fortfarande vara motiverad. Denna syn fick starkt stöd också vid utfrågningen av sakkunniga.

Betänkande FiUB 21/2018 rd

Diskussionen om frågan visar enligt utskottet att det fortfarande finns godtagbara skäl för balansbefrielse eftersom det i dessa fall handlar om att säkerställa verksamhetsförutsättningarna för företag med vanlig företagsverksamhet. Bestämmelserna inverkar också på hur Finland ses som verksamhetsmiljö i jämförelse med motsvarande länder.

Utskottet tillstyrker således propositionen. Samtidigt är det viktigt att understryka behovet av uppföljning. Utskottet anser det alltså viktigt att finansministeriet tillsammans med Skatteförvaltningen följer upp vilka konsekvenser bestämmelserna har för kapitalstrukturen i företagen och på förändringarna i avdragen för ränta på skuld. Bestämmelsens vara eller icke vara bör omvärderas utifrån det om det blir nödvändigt.

Avslutningsvis vill utskottet understryka att tillämpningskriterierna bygger på objektiva grunder trots att tanken med begränsningen i ränteavdragen är att garantera skattebasen. Samtidigt är det viktigt att det går att åtgärda skatteflykt eller internprissättning på grundval av 28 eller 31 § i lagen om beskattningsförfarande. När man gör så ges regelverket om ränteavdrag den relevans vi har velat ge det som ett led i inkomstskattesystemet i ett land som vårt.

Balansjämförelse

Den jämförelse som ligger till grund för balansbefrielsen ska enligt direktivet göras så att balansräkningar som jämförs ska värderas med hjälp av samma metod. Något sådant krav finns inte i den gällande lagen, utan företagens fastställda balansräkningar jämförs. Det bottnar bland annat i vårt finländska system med koncernbidrag, som inte har någon motsvarighet i de internationella redovisningsstandarderna. Jämförelser har därför kunnat göras med olika metoder mellan upprättade och fastställda balansräkningar.

Jämförelsemetoden måste preciseras eftersom direktivet utgör en minimiregel. Direktivet ger dock ingen ledtråd för hur förfarandet ska vara utformat för att uppfylla kriteriet. I propositionen har man gått in för en lösning som innebär att koncernbokslutet måste omvandlas till en form som det hade haft om det hade upprättats med hjälp av samma metod som den skattskyldiges balansräkning.

Utfrågningen av sakkunniga visar att den föreslagna modellen uppenbart inte fungerar. Det skulle ge upphov till nästan övermäktigt arbete när det i en koncern ingår ett stort antal utländska företag och balansräkningarna har upprättats enligt olika metoder. Eftersom utskottet tidigare i betänkandet tillstyrker balansbefrielse, måste det gå att jämföra balansräkningar. Därför måste bestämmelserna kompletteras för att jämförelser ska gå att göra i motsatt riktning. Den skattskyldige kan alltså lägga fram sin balansräkning i den form som den hade haft om den hade upprättats med hjälp av samma regelverk som balansräkningen för koncernen. Utskottet föreslår att 18 b § 5 mom. i lagförslag 1 ändras enligt detta.

Det är ett problem i sig att direktivet kräver att samma metod tillämpas eftersom metoderna för att upprätta bokslut skiljer sig från varandra. Det kan resultera i oavsiktliga skillnader i och tolkningsproblem om i vilken utsträckning soliditeten i företagen motsvarar varandra. Tanken är att den skattskyldige ska ha så liten prövningsrätt som möjligt och att bestämmelsen ska kunna til-

Betänkande FiUB 21/2018 rd

lämpas så samordnat som möjligt i olika situationer. – Vid dessa kriterier spelar det ingen roll i vilken riktning balansräkningen omvandlas.

Skatteförvaltningen har uttryckt sin oro över att regelverket kan ge upphov till divergerande tolkningar. Därför måste reglerna vara så tydliga som möjligt. Skatteförvaltningen anser det inte lämpligt att dess uppgift i första hand blir att bedöma att omvandlingar har utförts korrekt och balansräkningar stämmer. Bestämmelsen kräver å andra sidan inte att någon tredje part bekräftar att omvandlingen har gjorts på rätt sätt.

Finansministeriet har understrukit att jämförelserna ska utgå från de fastställda balansräkningarna. Utifrån det ska den balansräkning som ingår i jämförelsen upprättas som om den vore en officiellt fastställd balansräkning. Det stämmer överens med artikel 4.5 a led ii i direktivet där det sägs att som den hade varit om den hade upprättats "med hjälp av samma metod".

Utskottet instämmer i ministeriets uppfattning och framhåller att den fastställda balansräkningen måste läggas fram i en helt omvandlad form som det sägs ovan. För tydlighetens skull måste bestämmelsen preciseras för att exakt stämma överens med denna tanke. Trots att bestämmelsen inte kräver att den omvandlade balansräkningen fastställs av någon kan den skattskyldige alltid själv lämna en försäkran. I sista är det skattegranskningen som kontrollerar att balansräkningen är korrekt.

Övergångsbestämmelse om gamla lån

Propositionen utnyttjar möjligheten att undanta nettoränteutgifter för gamla lån som alltså tecknats före den 17 juni 2016 från regeln om avdragsbegränsningar. Här avses räntor som betalas till någon utanför koncernen, och är första gången de tas in i lagbestämmelser. För att bestämmelsen ska kunna tillämpas krävs det att det inte sker några förändringar i lånebeloppet eller lånetiden.

Den allmänna åsikten är att övergångsbestämmelserna behövs för att propositionen inte ska påverka tidigare lån eller långfristiga investeringsprojekt retroaktivt. Det är en innebörd som sägs ut klart och tydligt i motiven till propositionen.

Vid utfrågningen av sakkunniga pekades det på detaljmotiven där kravet är att lånet har lyfts före den 17 juni 2016. Den tolkningen har ansetts strida mot syftet med bestämmelsen eftersom det är vanligt vid långvariga projekt att lånet inte tas ut på en gång utan i flera poster.

Finansministeriet har ansett det möjligt att precisera regelverket trots att direktivet inte har någon tydlig definition på vad det betyder att ta upp lån⁴. Utskottet framhåller att övergångsbestämmelsen är tänkt att tillämpas på lån som det har avtalats om bindande och som ska ha kunnat lyftas senast den 17 juni 2016. Den omständigheten att någon del av lånet lyfts senare hindrar alltså inte att bestämmelsen tillämpas. Om ett låneavtal har ingåtts före den 17 juni 2018 uppfyller det tillämpningsvillkoren, även om lånet lyfts i sin helhet vid en senare tidpunkt.

4 I den engelska versionen av direktivet talas det om "loans which were concluded" och i den svenska versionen om "lån som avtalats före".

Betänkande FiUB 21/2018 rd

Utan tvivel kommer det att finnas gränsfall som ställer till med tolkningsproblem, bland annat för att internationella lånekontrakt kan bestå av flera olika delar som tillämpas separat. Då är det kanske inte alltid entydigt när det ska anses att ett låneavtal har ingåtts. I dessa fall lyfter utskottet fram den tolkning som stöder de primära målet med bestämmelsen, även om det här handlar om en undantagsbestämmelse.

Motiven till propositionen bör preciseras enligt detta.

Undantag för infrastrukturprojekt

Direktivet tillåter att lån som används för att finansiera långfristiga offentliga infrastrukturer undantas från tillämpningsområdet. Ett villkor är dock att infrastrukturprojektet tillhandahåller, uppgraderar, driver och/eller upprätthåller en storskalig tillgång i det allmännas intresse.

Propositionen innehåller ändå inte något generellt undantag för infrastrukturprojekt. Bara social bostadsproduktion är för närvarande undantagen från tillämpningsområdet för begränsad ränteadragsrätt. Detta beror på reglerna om statligt stöd, och de måste beaktas eftersom de nämns i direktivet. Regleringen försvåras dessutom av att direktivet inte har någon exakt definition av infrastrukturprojekt eller exempel på sådana projekt. Därmed är det medlemsstaterna som från fall till fall ska bestämma vilken typ av projekt det handlar om och om det tillåter undantag från regeln.

Vi har att göra med en ny konstellation eftersom infrastrukturprojekt vanligen inte har intresse-gemenskapslån. Därför har projekten hittills vanligen varit undantagna från begränsningarna. I och med att begränsningarna nu också ska gälla räntor för lån från utomstående, kommer projekt med omfattande lånefinansiering att vara i en annan position. Det i sin tur gör att lånekostnaderna stiger och att det blir svårare att genomföra projekt om det inte går att utvidga tillämpningsområdet för undantaget.

Frågorna kring statligt stöd framgår tydligt av propositionen, men de är komplicerade och kommer att utredas senare. Utskottet anser att det är motiverat att avancera i frågan på det här sättet. Det har bland annat också Sverige gjort och tillsatt en kommitté för att utreda olika alternativ. Dessutom är det känt att ett flertal länder diskuterar frågan med kommissionen. Det vore tydligast om kommissionen så snart som möjligt lade fram kompletterande riktlinjer.

Det är enligt utskottet viktigt att staterna kan utnyttja undantaget i den utsträckning som direktivet tillåter. Före det finns det dock all anledning att ta reda på kommissionens ståndpunkt till statligt stöd i det här fallet, eftersom preliminära förhandlingar än så länge inte har gett någon viss-het. Därför kan utskottet inte helt förbehållslöst tillstyrka de alternativ som lades fram vid utfrågningen av sakkunniga, men som i och för sig förefaller lovande. Följaktligen bör Finland gå igenom alternativen tillsammans med kommissionen. Om det behövs kan regelverket införas stegvis. A och O är att tillåtna projekt kan ingå i tillämpningsområdet för undantaget så snart som möjligt. Frågan har stor samhällsrelevans och utskottet föreslår därför två uttalanden (*Utskottets förslag till uttalanden*).

Betänkande FiUB 21/2018 rd

Vissa frågor

I utfrågningen av sakkunniga kom det fram en del frågor som bör beaktas i bestämmelserna. De gäller bland annat möjligheten att via försäkringsskal kringgå reglerna för koncerngemenskapslån, tolkningsfrågor kring lån av typen back-to-back och användning av holdingbolag i de finansiella strukturerna.

Det är klart att bestämmelserna bara bör kunna tolkas på ett sätt och att de ska vara förutsägbara. Men när vi har att göra med aggressiv skatteplanering, går det inte att ta hänsyn till allt i förväg. Därför är det mer rationellt att införa generella bestämmelser och, som fallet är nu, att de baserar sig på objektiva och samstämmiga omständigheter. I gengäld finns det regelverk om skatteflykt och internprissättning, som det påpekas ovan. De har genererat viktiga avgöranden om ränteavdragsrätten från högsta förvaltningsdomstolen. I rättspraxis har man dessutom frågat sig bland annat om en betalning över huvud taget ska betraktas som ränta och om en post för främmande kapital har inordnats under rätt företag.

Utskottet anser att denna infallsvinkel är befogad med hänsyn till att regelverket har stor relevans och måste kunna kontrolleras.

Uppföljning

Propositionen innebär en stor förändring och den har konsekvenser som i mångt och mycket är oförutsägbara. Detta trots att vi har haft nationella bestämmelser om räntebegränsningar sedan 2014. I den fortsatta beredningen måste därtill det omfattande infrastrukturområdet regleras. Av denna anledning anser utskottet det viktigt att finansministeriet följer vilka konsekvenser lagändringen har för möjligheterna att bedriva företagsverksamhet, på kapitalstrukturen i företagen och på förändringarna i avdragen för ränta på skuld. Vidare bör ministeriet undersöka om det eventuellt förekommer nya typer av skatteplanering och utifrån det bedöma om lagen bör ses över ytterligare.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

18 § 5 mom.

Bestämmelsen definierar balansräkning och anger hur balansjämförelse ska göras. Utskottet föreslår att bestämmelsen kompletteras med att också den skattskyldige kan lägga fram sin balansräkning i den form som den hade haft om den hade upprättats med hjälp av samma regelverk som balansräkningen för koncernen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Betänkande FiUB 21/2018 rd

Riksdagen godkänner lagförslag 2–4 i proposition RP 150/2018 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 150/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner två uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 18 a §, sådan den lyder i lagarna 983/2012 och 1238/2013, samt
fogas till lagen en ny 18 b § som följer:

AVDELNING II

Skatteplikt för inkomster och avdragsrätt för utgifter

2 kap.

Avdragsrätt för utgifter och förluster

18 a §

De räntor för samfund, öppna bolag och kommanditbolag som avses i 18 § 1 mom. 2 punk-ten är avdragsgilla på det sätt som anges i denna paragraf, om inte något annat föreskrivs i 18 b §.

Med ränteutgift och ränteinkomst avses i denna paragraf ränta och motsvarande andra prestationer som är ersättning för främmande kapital samt prestationer som uppkommer i samband med anskaffning av finansiering.

Ränteutgifterna är avdragsgilla till den del de motsvarar beloppet av ränteinkomsterna. Ränteutgifter som överstiger ränteinkomsterna (*nettoränteutgifter*) är avdragsgilla, om de under skatteåret uppgår till högst 500 000 euro. Överstiger nettoränteutgifterna under skatteåret ovan näm-

Betänkande FiUB 21/2018 rd

da belopp är nettoränteutgifterna inte avdragsgilla till den del de överstiger 25 procent av näringsverksamhetens resultat enligt 3 § i denna lag vilket har ökats med ränteutgifter och avskrivningar som dras av i beskattningen samt erhållna koncernbidrag enligt lagen om koncernbidrag vid beskattningen och vilket har minskats med givna koncernbidrag. De nettoränteutgifter som betalats till parter som inte är i koncerngemenskap dras av först.

Med avvikelse från 3 mom. är nettoränteutgifterna avdragsgilla till de delar de har betalats till parter som inte är i koncerngemenskap och

1) deras belopp under skatteåret är större än det i 3 mom. avsedda procentbaserade belopp som ska dras av och som uppgår till högst 3 000 000 euro, eller

2) den skattskyldige lägger fram en utredning om att de nettoränteutgifter som betalats till parter som inte är i koncerngemenskap överstiger det belopp som anges i 1 punkten

a) uppkommer för lån som har upptagits före den 17 juni 2016 och som inte bygger på sådana ändringar i lånevillkoren som gäller en ökning av lånebeloppet eller lånetiden och som har gjorts nämnda datum eller senare,

b) med stöd av 14 § räknas som anskaffningsutgift för tillgångar före den 1 januari 2019,

c) med stöd av 23 § har aktiverats före den 1 januari 2019, eller

d) med stöd av 27 c § har aktiverats före den 1 januari 2019.

Om den skattskyldige har ränteinkomster eller ränteutgifter för en verksamhet vars resultat beräknas med stöd av inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) eller inkomstskattelagen (1535/1992), bildas beloppet av de i 3 mom. avsedda nettoränteutgifterna på grundval av den skattskyldiges samtliga ränteinkomster och ränteutgifter. Den icke avdragsgilla andelen av nettoränteutgifter beräknas då på grundval av detta sammanlagda belopp. Vid beräkningen av det procentbaserade belopp som avses i 3 mom. används förutom näringsverksamhetens resultat som avses i 3 § även resultatet av jordbruk som avses i 1 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk och inkomst som beräknats med stöd av inkomstskattelagen, vilka alla summeras. Av nettoränteutgifternas icke avdragsgilla belopp inriktas på respektive förvärvskälla ett belopp som motsvarar förvärvskällans relativa andel av nettoränteutgifternas sammanlagda belopp. Om nettoränteutgifternas icke avdragsgilla belopp innehåller nettoränteutgifter som betalats både till parter som inte är i koncerngemenskap och till parter som är i koncerngemenskap, beräknas varje förvärvskällas relativa andel med beaktande av dess andel av det sammanlagda beloppet av nettoränteutgifterna i vardera gruppen. Till den del nettoränteutgifterna är avdragsgilla med stöd av 4 mom. 2 punkten inriktas de på den förvärvskälla till vilken de lån som avses i den nämnda punkten hör.

Parterna är på det sätt som avses i denna paragraf i koncerngemenskap med varandra, om den ena parten utövar bestämmande inflytande över den andra parten eller om en tredje part ensam eller tillsammans med närstående kretsar utövar bestämmande inflytande över bägge parter i skuldförhållandet på det sätt som avses i 31 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995). Med parter som inte är i koncerngemenskap avses parter i ett skuldförhållande mellan vilka förutsättningen för ett sådant bestämmande inflytande som avses i detta moment inte uppfylls. Med parter som står i ett skuldförhållande avses räntebetalaren och den verkliga förmånstagaren till inkomst som motsvarar ränteutgiften.

Om den skuld som ligger till grund för räntan har upptagits hos en part som inte är i koncerngemenskap, betraktas skulden som upptagen hos en part i en koncerngemenskap till den del som

1) den part som är i koncerngemenskap har en fordran på en part som inte är i koncerngemenskap och fordran har samband med skulden, eller

2) en fordran som innehas av en part i koncerngemenskapen utgör säkerhet för skulden.

Betänkande FiUB 21/2018 rd

De nettoränteutgifter som enligt 3 och 4 mom. är icke avdragsgilla (*icke avdragsgilla nettoränteutgifter*) kan dras av från inkomsterna under de följande åren upp till beloppet av de avdragsgilla ränteutgifterna under respektive skatteår. Om nettoränteutgifter under skatteåret dras av på grundval av det procentbaserade belopp som avses i 3 mom., kan de icke avdragsgilla nettoränteutgifterna inte dras av på grundval av det belopp som avses i 4 mom. 1 punkten. Om nettoränteutgifter under skatteåret dras av på grundval av det belopp som avses i 4 mom. 1 punkten, kan icke avdragsgilla nettoränteutgifter inte dras av på grundval av det procentbaserade belopp som avses i 3 mom. Beloppet av de nettoränteutgifter som dras av under skatteåret och det belopp som dras av från de icke avdragsgilla nettoränteutgifter som betalats till parter som inte är i koncerngemenskap uppgår till högst 3 000 000 euro, om inte det i 3 mom. avsedda procentbaserade beloppet under skatteåret överstiger detta. Från icke avdragsgilla nettoränteutgifter dras först av nettoränteutgifter som betalats till parter som inte är i koncerngemenskap. Om den skattskyldige även med stöd av 5 mom. har icke avdragsgilla nettoränteutgifter som inriktats på verksamhet som beskattas enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk eller inkomstskattelagen, kan dessa under de följande åren dras av från inkomsterna från den aktuella förvärvskällan upp till beloppet av de avdragsgilla nettoränteutgifterna under respektive skatteår med iakttagande av vad som föreskrivs i detta moment och i 5 mom. Den skattskyldige ska yrka på avdrag för icke avdragsgilla nettoränteutgifter och utreda grunderna för avdraget.

Vid fusion av ett samfund överförs det överlåtande samfundets icke avdragsgilla nettoränteutgifter från tidigare år till det övertagande samfundet. Vid fission av samfund överförs det överlåtande samfundets icke avdragsgilla nettoränteutgifter från tidigare år till det övertagande samfundet till den del det är uppenbart, att den icke avdragsgilla nettoränteutgiften har uppstått i verksamhet som överförs till det övertagande samfundet. Till övriga delar överförs icke avdragsgilla nettoränteutgifter i samma proportion som det överlåtande samfundets nettoförmögenhet enligt 2 kap. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) till det övertagande samfundet.

18 b §

Paragraf 18 a § i denna lag tillämpas inte

- 1) på samfund, öppna bolag eller kommanditbolag som är fristående företag,
- 2) på finansiella företag,
- 3) på ränteutgifter som uppkommer för lån som används för att finansiera långfristiga offentliga infrastrukturprojekt som avses i 4 mom., förutsatt att den projektansvariga, lånekostnader, tillgångar och inkomster finns i Europeiska unionen,
- 4) om den skattskyldige på det sätt som avses i 5 mom. lägger fram en utredning om att relationen mellan den skattskyldiges egna kapital och balansomslutningen enligt det fastställda bokslutet är större eller lika stort som motsvarande tal i fråga om den fastställda koncernbalansräkningen vid skatteårets slut.

Som ett fristående företag enligt 1 mom. 1 punkten betraktas inte ett samfund, öppet bolag eller kommanditbolag

- 1) som för affärsredovisningsändamål ingår i en koncern,
- 2) som har ett skattemässigt fast driftställe utomlands,
- 3) som direkt eller indirekt har en andel i form av rösträtt eller kapitalinnehav motsvarande 25 procent eller mer i ett annat subjekt eller har rätt att motta 25 procent eller mer av vinsterna i det subjektet,

Betänkande FiUB 21/2018 rd

4) i vars rösträtt, kapital eller vinster en fysisk person eller ett annat subjekt direkt eller indirekt har en andel på 25 procent eller mer, eller

5) som har samband med ett eller flera andra subjekt på den grund att en fysisk person eller ett subjekt direkt eller indirekt har en andel på 25 procent eller mer av det och det andra företaget.

Med finansiella företag avses i 1 mom. 2 punkten

1) kreditinstitut som avses i kreditinstitutslagen,

2) värdepappersföretag som avses i lagen om investeringstjänster,

3) förvaltare av alternativa investeringsfonder som avses i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014),

4) fondbolag som avses i lagen om placeringsfonder (48/1999),

5) i försäkringsbolagslagen avsedda försäkringsbolag eller återförsäkringsbolag som har koncession,

6) försäkringsföreningar som avses i lagen om försäkringsföreningar (1250/1987),

7) i lagen om försäkringskassor avsedda pensionskassor som bedriver tilläggs-pensions-verksamhet och som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2003/41/EG om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut samt i lagen om försäkringskassor avsedda kapitalförvaltare,

8) i lagen om pensionsstiftelser avsedda pensionsstiftelser som bedriver tilläggs-pensions-verksamhet och som omfattas av tillämpningsområdet för det direktiv som anges i 7 punkten samt i lagen om pensionsstiftelser avsedda kapitalförvaltare,

9) arbetspensionsanstalter som avses i arbetspensionslagarna och juridiska personer som inrättats i syfte att investera i sådana system,

10) i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder avsedda alternativa investeringsfonder för vars förvaltning svarar en i samma lag avsedd förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11) placeringsfonder som avses i lagen om placeringsfonder,

12) centrala motparter som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,

13) värdepapperscentraler som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Som ett långsiktigt offentligt infrastrukturprojekt betraktas nybyggnad, ombyggnad eller anskaffning av bostäder för vilket det har erhållits lån eller räntestöd med stöd av någon av följande lagar:

1) lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001),

2) aravalagen (1189/1993),

3) en av de lagar som anges i 2 § 1 mom. 1 punkten i aravabegränsningslagen (1190/1993),

4) lagen om räntestödslån för hyresbostadslån (867/1980),

5) lagen om räntestöd för bostadsrättshuslån (1205/1993),

6) lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (574/2016).

En i 1 mom. 4 punkten avsedd balansräkning ska upprättas i en medlemsstat i Europeiska unionen, en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en stat med vilken Finland har ett gällande avtal för att undvika dubbelbeskattning. Med balansräkning avses en balansräkning enligt de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § i bokföringslagen. Om en balansräkning i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna inte har upprättats, används en balansräkning i enlighet med bokföringslagstiftningen i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och, om sådan balansräkning saknas, en balansräkning i enlighet med motsvarande bestämmelser. Om koncernbalansräkningen har upprättats helt eller delvis enligt andra bestämmelser än den skattskyldiges balansräk-

Betänkande FiUB 21/2018 rd

ning, kan en jämförelse göras endast om den skattskyldige lägger fram den fastställda koncernbalansräkningen ~~anpassad~~ i den form den skulle ha haft, om den hade upprättats enligt samma bestämmelser som den skattskyldiges balansräkning eller om den skattskyldige lägger fram sin balansräkning i den form som den skulle ha haft, om den hade upprättats enligt samma bestämmelser som koncernbalansräkningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 3 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 3 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967), sådan den lyder i lag 1541/1992, ett nytt 4 mom. som följer:

3 §

Med avvikelse från 1 mom. avdras ränteutgifter för samfund, öppna bolag och kommanditbolag på det sätt som föreskrivs i 18 a och 18 b § i lagen om beskattning av näringsinkomst (360/1968).

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 58 och 124 § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 124 § 3 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 955/2017, och
fogas till 58 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1333/2012, 475/2012, 716/2004, 1246/2013 och 1546/2015, ett nytt 9 mom. som följer:

58 §

Ränteutgifter

Med avvikelse från 1 mom. avdras ränteutgifter för samfund och näringssammanslutningar på det sätt som föreskrivs i 18 a och 18 b § i lagen om beskattning av näringsinkomst (360/1968).

124 §

Fastställande av skatten

Inkomstskattesatsen för den inkomst som delvis skattefria samfund enligt 21 § 1 mom. och väglag enligt 18 § 3 mom. samt allmännyttiga samfund har erhållit från en fastighet är 6,26 procent.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om skatteredovisning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 12 § i lagen om skatteredovisning (532/1998), sådan den lyder i lag 954/2017 som följer:

12 §

Skattetagargruppernas utdelning

Samfundsskatten fördelas så att statens utdelning är 68,70 procent och kommunernas utdelning 31,30 procent.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart fortsätter att tillsammans med kommissionen utreda om kraftverksprojekt för att bygga och använda kärnkraft och som genomförts av så kallade Mankala-bolag kan undantas från begränsningarna i ränteavdragen i form av långfristiga offentliga infrastrukturprojekt som avses i direktivet.*
2. *Riksdagen förutsätter att regeringen dessutom fortsätter att tillsammans med kommissionen utreda om andra avgränsade infrastrukturprojekt av samhällsrelevans kan undantas från begränsningarna för ränteavdrag.*

Betänkande FiUB 21/2018 rd

Helsingfors 16.11.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Timo Harakka sd (delvis)
medlem Timo Heinonen saml
medlem Kauko Juhantalo cent
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Kari Kulmala blå
medlem Markku Rossi cent
medlem Maria Tolppanen sd
medlem Kari Uotila vänst (delvis)
medlem Pia Viitanen sd
ersättare Li Andersson vänst (delvis)
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Lasse Hautala cent
ersättare Emma Kari gröna
ersättare Riitta Myller sd (delvis)
ersättare Sari Raassina saml
ersättare Eero Reijonen cent
ersättare Joona Räsänen sd (delvis)
ersättare Harry Wallin sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

RESERVATION 1 /sd

Motivering

Tanken bakom den reviderade begränsningen av ränteavdragsrätten är att begränsa skattefördelarna med sådana finansiella arrangemang som allmänt tillämpas vid aggressiv skatteplanering. Multinationella företag har dragit nytta av den omfattande avdragsrätt vid aggressiv skatteplanering som Finland tillåtit åtminstone ända sedan 1970-talet. Det är ett globalt fenomen och många västländer har redan i flera decennier begränsat avdragsrätten för räntor. Exempelvis Kanada införde restriktioner redan 1971. Finland införde den nuvarande begränsningen 2012. När lagen bereddes kom det fram att hundratals företag med aggressiva räntearrangemang inte har behövt betala skatt i Finland för sin företagsverksamhet här. Därmed har Finland gått miste om flera hundra miljoner euro i samfundsskatt.

De föreslagna ändringarna baserar sig delvis på EU:s direktiv mot skatteflykt (EU 2016/1164) från 2016. Direktivet förpliktar Finland att i vissa hänseenden införa strängare avdragsrestriktioner från och med 2019. Direktivet vill komma åt multinationella företags aggressiva skatteplanering och staternas skadliga skattekonkurrens och det innehåller därför minimiregler för medlemsstaternas bestämmelser om skatteflykt. På så sätt begränsas nyttan av företagens aggressiva skatteplanering och staternas skadliga skattekonkurrens, vilket ska ha en sanerande effekt globalt på både marknaden och de offentliga finanserna.

Vår nuvarande och EU:s begränsning av ränteavdragsrätten bygger på en modell som bland annat Tyskland länge har tillämpat och som har vidareutvecklats av OECD i BEPS-projektet (Base Erosion and Profit Shifting) för att motarbeta aggressiv skatteplanering. Vår nuvarande bestämmelse är inte särskilt sträng om man ser till bland annat OECD:s rekommendationer, eftersom vi har en rad undantag och både beloppen och de procentuella gränserna ligger nära den rekommenderade miniminivån. Det är också klart att 28 § i lagen om beskattningsförfarande som är avsedd att vara en allmän bestämmelse mot kringgående av skatt eller vissa andra bestämmelser inte hindrar företagen från att tillämpa de vanligaste sätten för aggressiv skatteplanering. Paragrafen lämpar sig bara för enskilda fall och den kan beaktas i förväg när skatteutvägar planeras. Ränteutvägar har tillämpats i många decennier utan att bestämmelserna om skatteflykt varit något hinder och regeringen har inte heller lagt fram några ändringar till följd av direktivet mot skatteflykt. Att döma av utredningar från finansministeriet och de många fall som fått publicitet är det klart att räntearrangemang fortfarande tillämpas i aggressiv skatteplanering och att Finland därför sannolikt går miste åtminstone tiotals miljoner varje år.

När den nuvarande inskränkningen i ränteavdragsrätten infördes förutsatte riksdagen att finansministeriet följer upp om lagen behöver ändras och vidtar lagstiftningsåtgärder om det behövs. I det utkast som finansministeriet skickade ut på remiss i januari i år hade en del viktiga kryphål i lagen tagits bort och det var precis de som använts för aggressiv skatteplanering. Den viktigaste av dem var den så kallade balansbefrielsen som återinfördes i den slutliga propositionen som lämnades till riksdagen i september. Men lagförslaget innehåller på nytt en del undantag och risken är att den aggressiva skatteplaneringen fortsätter med rëntetrixande. De enda åtstramningar som gjorts i lagen finns där för att direktivet mot skatteflykt kräver det. De begränsar bland annat de

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

skattearrangemang som allmänt tillämpas vid fastighetsinvesteringar, men först efter den övergångsperiod som regeringen fogat till lagen.

Samtidigt har exempelvis Sverige betydligt strängare avdragsregler för räntor vid aggressiv skatteplanering än Finland och har planer på att införa ännu strängare restriktioner. Sverige kommer inte att införa någon balansbefrielse av den typ som Finland vill införa. Där motiveras begränsningarna med att de förhindrar skatteflykt och koncentrerar skattebasen, men också med att man på så sätt kan motverka de risker som alltför stora skulder utgör för samhället och att finansiering i form av främmande respektive eget kapital beskattas lite mer lika. De räntor som betalas på eget kapital i stället för räntor är inte avdragsgilla. Det får företagen att ta lån i stället för att samla in medel exempelvis via börsen samtidigt som mindre investerare på börsen får en mindre fördelaktig position än bankerna som tillhandahåller lån.

Det är uppenbart att regeringen med sin proposition åsidosätter det främsta syftet med begränsningen av ränteavdragsrätten och direktivet mot skatteflykt, nämligen att begränsa aggressiv skatteplanering. I stället lyfter regeringen fram de eventuella nackdelarna med ogrundad begränsning av avdragsrätten trots att det inte finns några som helst bevis för nackdelarna. Tvärtom visar en studie av avdragsbegränsningen som Statens ekonomiska forskningscentral publicerade 2017 att det är en fungerande metod för att bekämpa aggressiv skatteplanering och att inga negativa effekter har setts. Ett flertal studier från andra länder pekar åt samma håll.

Varken vid utfrågningen av sakkunniga eller i yttranden om lagen har det över huvud taget framkommit något fall, där utesluten balansbefrielse skulle ha orsakat företag eller investeringar omotiverad och väsentlig skada, i synnerhet inte om den finansiella strukturen ändras enligt det. I vissa fall kan begränsningen lämpa sig för förlustbringande eller olönsamma företag, men i dessa fall följer inga stora skattepåföljder eftersom dessa situationer har vägts in i kalkylen för ränteavdraget. – I dessa fall behöver inga räntor betalas på grund av dåligt resultat, även om avdragsbegränsningen kan stämma in på fallet. Räntor som inte är avdragsgilla får däremot dras av de kommande åren när verksamheten blir lönande. Dessutom går det att undvika omotiverad tillämpning av begränsningen med hjälp av koncernbidrag och andra metoder. Investeringar beaktas extra i kalkylen eftersom avskrivningar på dem gör att de avdragsgilla räntorna ökar.

Också finansutskottet understryker i betänkandet att begränsningen i avdragsrätten kan ha vissa negativa sidor även om de inte har påvisats. Samtidigt underskattar utskottet de kryphål som ger upphov till aggressiv skatteplanering och de anknyttande skatteförlusterna, trots att det finns klara bevis för dem. Finansutskottet har informerats om att ett visst kraftöverföringsbolag har orsakat ett skattebortfall på över tio miljoner euro årligen genom att utnyttja balansbefrielse i sin skatteplanering. Utskottet nonchalerar detta faktum i betänkandet och godkänner i stället propositionen nästan helt utan ändringar. Det är klart att skatteflykten då bara fortsätter och att Finland varje år går miste tiotals miljoner euro i skatteinkomster. Om metoden blir vanligare kan skattebortfallet vara ännu större. Samtidigt blir mindre företag på den nationella marknaden lidande i konkurrensen. Bara några hundra internationellt ägda företag i Finland har ägnat sig åt aggressiv skatteplanering, vilket ska jämföras med att det finns drygt 100 000 företag som betalar räntor i Finland. Avdragsbegränsningen lämpar sig alltså bara för en bråkdel procent av företagen i Finland, också om bestämmelsen skulle stramas åt så mycket att fördelarna med aggressiv skatteplanering minimeras.

Betänkande FiUB 21/2018 rd

Reservation 1 /sd

Med hänvisning till det som sägs ovan finns det anledning att införa strängare regler än vad regeringen gör för att få bättre kontroll över aggressiv skatteplanering. Med mer koncentrerad skattebas får största delen av företagen mer jämlika skattevillkor i relation till multinationella koncerner som drar sig undan skatter med hjälp av aggressiv ränteplanering. Samtidigt motverkar man de risker som alltför stora skulder medför för samhället och för beskattningen av finansieringen i form av främmande respektive eget kapital lite närmare varandra. Därmed skulle också mindre investerare som investerar på börsen skattemässigt behandlas mer lika i relation till finansiella institut som tillhandahåller lån. I det följande presenteras ändringar i begränsningen av ränteavdragsrätten i sju punkter. Enligt en bedömning från finansministeriet skulle de öka inkomsterna av samfundsskatten med minst hundra miljoner jämfört med propositionen.

1. Balansbefrielsen måste slopas

I utskottet och i beredningen av lagen har det kommit fram att den så kallade balansbefrielsen är en av de största orsakerna till att den aggressiva skatteplaneringen har kunnat fortsätta utan att begränsningen i ränteavdragsrätten har varit något hinder. Balansbefrielse passar in när koncernens soliditet är lika stor som eller lägre än i det aktuella företaget inom koncernen. Exempelvis företag som innehas av internationella investerare har kunnat manipulera soliditeten så mycket att den rentav har varit negativ. Då har alla räntor kunnat dras av i beskattningen utan att begränsningen i ränteavdragsrätten har varit något hinder. I dessa fall har Finland gått miste om minst ett tiotal miljoner i skatter.

En del intresseorganisationer inom näringslivet har påpekat att tolkningarna i högsta förvaltningsdomstolens praxis (bl.a. HFD 2018 T 65, HFD 2018:2) kan resultera i att balansbefrielse inte längre kan utnyttjas för aggressiv skatteplanering i fondstrukturer. I en nyligen publicerad artikel (Heikki Vatikanska och Stefan Stellan, Defensiv Legs 4/2018) går författarna igenom all rättspraxis för balansbefrielse och utifrån genomgången kan man konstatera att tolkningen ovan inte stämmer. De rättsfall som nämns ovan gäller bara enskilda fall och aggressiv skatteplanering med hjälp av balansbefrielse kan fortfarande tillämpas på grund av balansbefrielsen både vid fondstrukturer och vid andra typer av ägande.

Av det som sägs ovan framgår det att det ingenstans har lagts fram fall där slopad balansbefrielse omotiverat kan skada företagets verksamhet i väsentlig grad. Det står också klart att balansbefrielse fortfarande tillåter aggressiv skatteplanering som i sin tur leder till enormt skattebortfall och en läckande skattebas. Slopad balansbefrielse motiveras i ett lagutkast från finansministeriet med att skatteplanering som urholkar skattebasen ska bekämpas och med att balansbefrielse har gjort beskattningen mindre förutsägbar och de skattskyldiga mindre jämlika. Av dessa skäl måste balansbefrielse strykas i lagen.

2. Den nedre gränsen för begränsningen i ränteavdrag måste sänkas

Regeringen föreslår att den procentuella nedre gränsen för begränsning i ränteavdraget ska vara 25 procent i förhållande till rörelsevinsten i beskattningen justerad med avskrivningar (EBITD). Företaget får således göra avdrag för nettoränteutgifter i den omfattning som de ligger under gränsen. Direktivet mot skatteflykt tillåter en nedre gräns på högst 30 procent, det vill säga propositionen ligger nära miniminivån i direktivet. OECD har rekommenderat att gränsen ska gå vid

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

10—30 procent i relation till den justerade rörelsevinsten i beskattningen. En lägre procentsats på 10 procent vore motiverad när räntor som inte är avdragsgilla kan dras av under kommande år, som i Finland. Den höga gränsen leder till att aggressiv ränteplanering ger stora fördelar också när begränsningen tillämpas. Följaktligen bör den procentuella gränsen sänkas till 10 procent.

I propositionen går den nedre gränsen för räntebeloppet vid 500 000 euro för lån mellan parter i intressegemenskap och vid 3 000 000 euro när lånet har tagit upp hos någon utomstående. Nettoränteutgifter som ligger under den nedre gränsen för beloppen får alltid dras av till fullt belopp i beskattningen. Det är det som gör att aggressiv ränteplanering ger ekonomiska fördelar också när begränsningen i ränteavdraget tillämpas. Nyttan kan ökas genom att lånen delas upp på flera koncernbolag. Gränserna är höga eftersom företagen med en skattesats på 20 procent årligen kan få en skattefördel på 100 000 euro med koncerninterna lån och en skattefördel på minst 600 000 euro om lånen anses ha tagits upp hos någon utomstående. Det har också varit tillåtet att vid aggressiv skatteplanering använda lån som skenbart har tagits upp hos någon utomstående. Därför tillämpar Sverige en nedre gräns på högst cirka 500 000 euro (5 000 000 kronor). Dessutom är huvudregeln att koncerninterna räntor inte alls får dras av i beskattningen.

Av dessa skäl bör beloppet för begränsningen i ränteavdraget gå vid 250 000 euro för intressegemenskapslån och vid 1 000 000 euro för lån som tagits upp hos någon utomstående. En skälig nedre gräns kan anses vara befogad eftersom man på så sätt kan undvika skyldigheter till följd av tolkningar av begränsningen, när riskerna med aggressiv skatteplanering är små. Hos drygt 99 procent av företagen ligger nettoränteutgifterna under 500 000 euro, och därför passar beloppet fortfarande in som gräns för bara ett fåtal stora företag.

3. Definitionen på intressegemenskap måste återinföras enligt direktivet

Den nuvarande begränsningen i ränteavdrag begränsar bara avdragsrätten för räntor på intressegemenskapslån eftersom det är de som oftast används vid aggressiv skatteplanering. En intressegemenskap bildas när den ena parten i ett lån har haft bestämmande inflytande i andra parten eller i en tredje part eller i bådadera. Bestämmande inflytande kan basera sig på till exempel ett innehav på 50 procent. Enligt direktivet mot skatteflykt uppkommer en intressegemenskap redan vid ett innehav på exempelvis 25 procent. Detta begrepp måste tillämpas om man vill undanta fristående subjekt, det vill säga företag som inte ingår i koncernen, begränsningen i ränteavdrag, såsom regeringen föreslår.

Regeringen vill ha kvar indelningen i intressegemenskapslån och övriga lån. Det kan ses som motiverat eftersom det är lättare att bedriva aggressiv skatteplanering med hjälp av intressegemenskapslån. Det är därför som de behandlas på ett annat sätt än i exempelvis Sverige. Regeringen vill trots det ha kvar definitionen på intressegemenskap trots att direktivet kräver att den ändras som det sägs ovan. Därför introducerar regeringen vid sidan av intressegemenskap begreppet koncerngemenskap, som motsvarar begreppet intressegemenskap i den nuvarande begränsningen av ränteavdrag. Det kan ses som ett problem eftersom företagen vid aggressiv skatteplanering har kunnat dra nytta av den nuvarande höga gränsen för innehav genom att delägare i koncernen har lånat pengar till koncernen utanför den formella koncernstrukturen. Den här metoden har kunnat användas när alla delägare äger mindre än 50 procent. Det är befogat att sänka gränsen för intressegemenskap till 25 procent eftersom det då blir svårare att tillämpa metoden. Dessutom blir

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

det enklare att tillämpa lagen med bara en gräns och det inte finns två parallella definitioner på intressegemenskap i begränsningen. Också finansministeriet föreslog i sitt lagutkast en enda gräns för intressegemenskap precis som i direktivet.

4. Övergångsbestämmelsen måste strykas

Direktivet mot skatteflykt tillåter att begränsningen för ränteavdrag inte tillämpas på lån som tagits upp innan direktivet antogs den 17 juni 2016. Regeringen föreslår att Finland ska tillämpa en övergångsbestämmelse i de fall när begränsningen blir strängare. Det betyder att exempelvis fastighetsinvesteringsbolag som tidigare ägnat sig åt aggressiv ränteplanering får göra avdrag på låneräntor också i fortsättningen. En följd är att de inte nödvändigtvis kommer att betala någon skatt alls på flera år, trots lagändringen. Dessutom gör övergångsbestämmelsen att det blir mer komplicerat att tillämpa lagen och att företagens lånestrukturer påverkas, när företagen måste göra en bedömning av när det är lönsamt att ta lån. Följaktligen måste övergångsbestämmelsen strykas. Den fanns inte heller i finansministeriets lagutkast.

5. Det måste finnas en frist för hur länge icke avdragsgilla räntor får dras av

Regeringen föreslår att räntor som inte är avdragsgilla och skärs ner med begränsningen i ränteavdraget ska kunna dras av under kommande år utan någon tidsfrist. Detta är ett problem eftersom icke avdragsgilla räntor riskerar att bli en handelsvara för skatteplanerare på samma sätt som förluster är det i beskattningen, när lönsamma företag kan utnyttja andra företags räntor som tidigare inte varit avdragsgilla i beskattningen. Till exempel OECD rekommenderar att det sätts en frist för hur länge räntor är avdragsgilla. Det underlättar dessutom för myndigheter och företagsförvaltning när de inte i all evighet behöver bevaka beloppen på icke avdragsgilla räntor i bokföringen. Å andra sidan kan man anse det motiverat att icke avdragsgilla räntor ska kunna dras av de kommande åren för att företag som uppvisar förlust under enskilda år ska kunna göra avdrag för sina ränteutgifter från senare vinster. Följaktligen måste det sättas en tidsgräns på fem år för avdragsrätten för räntor. En gräns på fem år kan anses motiverad eftersom fortlöpande förluster i mer än fem år inte är hållbart vid normal företagsverksamhet.

6. Undantaget för finanssektorn måste slopas

Regeringen föreslår att begränsningen i ränteavdrag inte ska gälla finanssektorn. Undantaget fanns inte i finansministeriets lagutkast. Enligt regeringen kommer den ekonomiska effekten att vara liten på kort sikt, men motiverar undantaget bland annat med sektorns särdrag. Det är dock klart att explicit företag inom finanssektorn har de allra bästa möjligheterna att utnyttja finansiella arrangemang vid aggressiv skatteplanering eftersom finansiering är hörnstenen i deras verksamhet. Följaktligen måste begränsningen i ränteavdrag också tillämpas på företag inom finanssektorn. Det finns dock anledning att utreda om det behövs ett regelverk mot skatteflykt i synnerhet inom finanssektorn.

7. Arrangemang med holdingbolag och försäkringsskal måste förhindras

I offentligheten har ett tiotal fall varit aktuella, där ett holdingbolag har startats i Finland och bolaget med lånade pengar har köpt upp aktierna i ett företag med verksamhet här. Då har avdrag

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

kunnat göras för räntorna på skulden på det beskattningsbara resultatet i företaget med verksamhet i Finland, eftersom företaget har kunnat jämna ut sitt resultat tillsammans med holdingbolaget med hjälp av så kallat koncernbidrag. Det kan hända att räntorna har betalats till ett land med låga skatter och i sådana fall har de räntor som företaget gjort avdrag för i Finland inte beskattats någon annanstans heller. Begränsningen i ränteavdraget kan vanligen också tillämpas i dessa fall. Trots det kan företagen dra nytta av situationen eftersom en del av räntorna på skulden också i fortsättningen får dras av på grund av de nedre gränserna för begränsningen i ränteavdraget. Därför finns det anledning att bereda specialbestämmelser för att åtgärda den avdragsrätt som skapats med hjälp av holdingbolag. Bland annat Nederländerna och Frankrike har haft sådana bestämmelser.

Skatteförvaltningen har lyft fram fall av aggressiv ränteplanering där utländska fondförsäkringar, så kallade försäkringsskal, har utnyttjats. Det går till så att till exempel en delägare i ett företag beviljar sitt företag lån via ett utländskt försäkringsskal. Företag kan göra avdrag på låneräntorna i beskattningen, men behöver inte betala skatt på ränteinkomsterna i skalet, åtminstone inte så länge de inflyter och ofta inte heller senare. Begränsningen i ränteavdrag stämmer vanligen inte på dessa situationer eftersom så kallade fristående subjekt är undantagna från tillämpningsområdet. Det kan anses motiverat att undanta de fristående subjekten begränsningen i ränteavdrag, åtminstone vad beträffar ömsesidiga bostadsaktiebolag, eftersom begränsningen då inte i onödan kan tillämpas på dem. Det behövs dock särskilda bestämmelser för att åtgärda dessa fall eller alternativt ändringar i begränsningsbestämmelserna. I finansministeriets lagutkast från oktober ingår det den typen av specialbestämmelser i 35§ i inkomstskattelagen. Lagändringen måste vara tillräckligt omfattande.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2–4 enligt betänkandet,

att lagförslag 1 godkänns med följande ändringar, *(Reservationens ändringsförslag)*

att riksdagen godkänner tre uttalanden. *(Reservationens förslag till uttalanden)*

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 18 a §, sådan den lyder i lagarna 983/2012 och 1238/2013, samt
fogas till lagen en ny 18 b § som följer:

AVDELNING II

Skatteplikt för inkomster och avdragsrätt för utgifter

2 kap.

Avdragsrätt för utgifter och förluster

18 a §

De räntor för samfund, öppna bolag och kommanditbolag som avses i 18 § 1 mom. 2 punkten är avdragsgilla på det sätt som anges i denna paragraf, om inte något annat föreskrivs i 18 b §.

Med närstående företag avses i denna paragraf

1) ett samfund eller en koncern där den skattskyldige direkt eller indirekt har en andel av i form av rösträtt eller kapitalinnehav motsvarande 25 procent eller mer eller har rätt att motta 25 procent eller mer av företagets vinster,

2) en fysisk person, ett samfund eller en koncern som direkt eller indirekt har en andel i form av rösträtt eller kapitalinnehav motsvarande 25 procent eller mer eller har rätt att motta 25 procent eller mer av den skattskyldiges vinster. Om en fysisk person, ett samfund eller en koncern direkt eller indirekt har en andel motsvarande 25 procent eller mer i en skattskyldig och ett eller fler samfund eller en eller fler koncerner, ska alla de sistnämnda betraktas som närstående företag,

3) ett samfund eller en koncern där den skattskyldige har bestämmande inflytande på det sätt som avses i 31 § 2 mom. 3 och 4 punkten i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995),

4) ett samfund, en koncern och en fysisk person som har bestämmande inflytande i den skattskyldige på det sätt som avses i 3 punkten,

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

5) en tredje part som ensam eller tillsammans med sin närstående krets har bestämmande inflytande på det sätt som avses i 3 punkten i både den skattskyldige och en part som står i skuldförhållande till denne. (Ny)

Parterna i skuldförhållandet är i intressegemenskap, om den intressegemenskap som avses i 2 mom. uppfylls mellan den som betalar ränta och den som är den verkliga förmånstagaren av en inkomst motsvarande ränteutgiften. Med andra än parter i intressegemenskap avses de parter i ett skuldförhållande som inte står i intressegemenskap. (Nytt)

Om den skuld som ligger till grund för räntan har upptagits hos en part som inte är i intressegemenskap, betraktas skulden som upptagen hos en part i intressegemenskap till den del som

1) den part som är i intressegemenskap har en fordran på en part som inte är i intressegemenskap och fordran har samband med skulden, eller

2) en fordran som innehas av en part i intressegemenskapen utgör säkerhet för skulden. (Nytt)

Med ränteutgift och ränteinkomst avses i denna paragraf ränta och motsvarande andra prestationer som är ersättning för främmande kapital samt prestationer som uppkommer i samband med anskaffning av finansiering.

Ränteutgifterna är avdragsgilla till den del de motsvarar beloppet av ränteinkomsterna. Ränteutgifter som överstiger ränteinkomsterna (*nettoränteutgifter*) är avdragsgilla, om de under skatteåret uppgår till högst 250 000 euro. Överstiger nettoränteutgifterna under skatteåret ovan nämnda belopp är nettoränteutgifterna inte avdragsgilla till den del de överstiger 10 procent av näringsverksamhetens resultat enligt 3 § i denna lag vilket har ökat med ränteutgifter och avskrivningar som dras av i beskattningen samt erhållna koncernbidrag enligt lagen om koncernbidrag vid beskattningen och vilket har minskats med givna koncernbidrag. De nettoränteutgifter som betalats till parter som inte är i intressegemenskap dras av först.

Med avvikelse från 6 mom. är nettoränteutgifterna avdragsgilla till de delar de har betalats till parter som inte är i koncerngemenskap och

1) deras belopp under skatteåret är större än det i 6 mom. avsedda procentbaserade belopp som ska dras av och som uppgår till högst 1 000 000 euro, ~~eller~~. De nettoränteutgifter som den skattskyldige och parterna i intressegemenskap har får dras av till det belopp som därefter blir över av det belopp som räknats ut enligt 6 mom. på grundval av resultatet.

2) den skattskyldige lägger fram en utredning om att de nettoränteutgifter som betalats till parter som inte är i koncerngemenskap överstiger det belopp som anges i 1 punkten

a) uppkommer för lån som har upptagits före den 17 juni 2016 och som inte bygger på sådana ändringar i lånevillkoren som gäller en ökning av lånebeloppet eller lånetiden och som har gjorts nämnda datum eller senare;

b) med stöd av 14 § räknas som anskaffningsutgift för tillgångar före den 1 januari 2019;

c) med stöd av 23 § har aktiverats före den 1 januari 2019, eller

d) med stöd av 27 e § har aktiverats före den 1 januari 2019.

Om den skattskyldige har ränteinkomster eller ränteutgifter för en verksamhet vars resultat beräknas med stöd av inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) eller inkomstskattelagen (1535/1992), bildas beloppet av de i 6 mom. avsedda nettoränteutgifterna på grundval av den skattskyldiges samtliga ränteinkomster och ränteutgifter. Den icke avdragsgilla andelen av nettoränteutgifter beräknas då på grundval av detta sammanlagda belopp. Vid beräkningen av det procentbaserade belopp som avses i 6 mom. används förutom näringsverksamhetens resultat som avses i 3 § även resultatet av jordbruk som avses i 1 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk och inkomst som beräknats med stöd av inkomstskattelagen, vilka alla summeras. Av nettoränteutgifternas icke avdragsgilla belopp inriktas på respektive förvärvskälla ett belopp som motsvarar för-

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

förvärvskällans relativa andel av nettoränteutgifternas sammanlagda belopp. Om nettoränteutgifternas icke avdragsgilla belopp innehåller nettoränteutgifter som betalats både till parter som inte är i **intressegemenskap** och till parter som är i **intressegemenskap**, beräknas varje förvärvskällans relativa andel med beaktande av dess andel av det sammanlagda beloppet av nettoränteutgifterna i vardera gruppen. ~~Till den del nettoränteutgifterna är avdragsgilla med stöd av 4 mom. 2 punkten inriktas de på den förvärvskälla till vilken de lån som avses i den nämnda punkten hör.~~

~~Parterna är på det sätt som avses i denna paragraf i koncerngemenskap med varandra, om den ena parten utövar bestämmande inflytande över den andra parten eller om en tredje part ensam eller tillsammans med närstående kretsar utövar bestämmande inflytande över bägge parter i skuldförhållandet på det sätt som avses i 31 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995). Med parter som inte är i koncerngemenskap avses parter i ett skuldförhållande mellan vilka förutsättningen för ett sådant bestämmande inflytande som avses i detta moment inte uppfylls. Med parter som står i ett skuldförhållande avses räntebetalaren och den verkliga förmånstagaren till inkomst som motsvarar ränteutgiften.~~

~~Om den skuld som ligger till grund för räntan har upptagits hos en part som inte är i koncerngemenskap, betraktas skulden som upptagen hos en part i en koncerngemenskap till den del som~~

~~1) den part som är i koncerngemenskap har en fordran på en part som inte är i koncerngemenskap och fordran har samband med skulden, eller~~

~~2) en fordran som innehas av en part i koncerngemenskapen utgör säkerhet för skulden.~~

De nettoränteutgifter som enligt **6** och **7** mom. är icke avdragsgilla (icke avdragsgilla nettoränteutgifter) kan dras av från inkomsterna under de följande **fem** åren upp till beloppet av de avdragsgilla ränteutgifterna under respektive skatteår **i den takt som det uppkommer icke avdragsgilla nettoränteutgifter**. Om nettoränteutgifter under skatteåret dras av på grundval av det procentbaserade belopp som avses i **6** mom., kan de icke avdragsgilla nettoränteutgifterna inte dras av på grundval av det belopp som avses i **7** mom. ~~1 punkten~~. Om nettoränteutgifter under skatteåret dras av på grundval av det belopp som avses i **6** mom. 1 punkten, kan icke avdragsgilla nettoränteutgifter inte dras av på grundval av det procentbaserade belopp som avses i **6** mom. Beloppet av de nettoränteutgifter som dras av under skatteåret och det belopp som dras av från de icke avdragsgilla nettoränteutgifter som betalats till parter som inte är i **intressegemenskap** uppgår till högst **1 000 000** euro, om inte det i **6** mom. avsedda procentbaserade beloppet under skatteåret överstiger detta. Från icke avdragsgilla nettoränteutgifter dras först av nettoränteutgifter som betalats till parter som inte är i **intressegemenskap**. Om den skattskyldige även med stöd av **8** mom. har icke avdragsgilla nettoränteutgifter som inriktats på verksamhet som beskattas enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk eller inkomstskattelagen, kan dessa under de följande åren dras av från inkomsterna från den aktuella förvärvskällan upp till beloppet av de avdragsgilla nettoränteutgifterna under respektive skatteår med iakttagande av vad som föreskrivs i detta moment och i **8** mom. Den skattskyldige ska yrka på avdrag för icke avdragsgilla nettoränteutgifter och utreda grunderna för avdraget.

Vid fusion av ett samfund överförs det överlåtande samfundets icke avdragsgilla nettoränteutgifter från tidigare år till det övertagande samfundet. Vid fission av samfund överförs det överlåtande samfundets icke avdragsgilla nettoränteutgifter från tidigare år till det övertagande samfundet till den del det är uppenbart, att den icke avdragsgilla nettoränteutgiften har uppstått i verksamhet som överförs till det övertagande samfundet. Till övriga delar överförs icke avdragsgilla nettoränteutgifter i samma proportion som det överlåtande samfundets nettoförmögenhet enligt 2 kap. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) till det övertagande samfundet.

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

18 b §

Paragraf 18 a § i denna lag tillämpas inte

1) på samfund, öppna bolag eller kommanditbolag som inte är fristående företag en del av den affärsbokföringsskyldiga koncern som avses i 2 mom. eller som inte är ett företag i intressegemenskap eller ett fast driftsställe som avses i 18 a § 2 mom.,

~~2) på finansiella företag,~~

2) på ränteutgifter som uppkommer för lån som används för att finansiera långfristiga offentliga infrastrukturprojekt som avses i 3 mom., förutsatt att den projektansvariga, lånekostnader, tillgångar och inkomster finns i Europeiska unionen,

~~4) om den skattskyldige på det sätt som avses i 5 mom. lägger fram en utredning om att relationen mellan den skattskyldiges egna kapital och balansomslutningen enligt det fastställda bokslutet är större eller lika stort som motsvarande tal i fråga om den fastställda koncernbalansräkningen vid skatteårets slut.~~

Med affärsbokföringsskyldig koncern avses i denna paragraf en grupp företag som består av alla de företag som inkluderas i de koncernbokslut som har upprättats helt och hållet enligt internationella redovisningsstandarder eller bokföringslagen (1336/1997). (Nytt)

~~Som ett fristående företag enligt 1 mom. 1 punkten betraktas inte ett samfund, öppet bolag eller kommanditbolag~~

~~1) som för affärsredovisningsändamål ingår i en koncern,~~

~~2) som har ett skattemässigt fast driftsställe utomlands,~~

~~3) som direkt eller indirekt har en andel i form av rösträtt eller kapitalinnehav motsvarande 25 procent eller mer i ett annat subjekt eller har rätt att motta 25 procent eller mer av vinsterna i det subjektet,~~

~~4) i vars rösträtt, kapital eller vinster en fysisk person eller ett annat subjekt direkt eller indirekt har en andel på 25 procent eller mer, eller~~

~~5) som har samband med ett eller flera andra subjekt på den grund att en fysisk person eller ett subjekt direkt eller indirekt har en andel på 25 procent eller mer av det och det andra företaget.~~

~~Med finansiella företag avses i 1 mom. 3 punkten~~

~~1) kreditinstitut som avses i kreditinstitutslagen,~~

~~2) värdepappersföretag som avses i lagen om investeringstjänster,~~

~~3) förvaltare av alternativa investeringsfonder som avses i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014),~~

~~4) fondbolag som avses i lagen om placeringsfonder (48/1999),~~

~~5) i försäkringsbolagslagen avsedda försäkringsbolag eller återförsäkringsbolag som har koncession,~~

~~6) försäkringsföreningar som avses i lagen om försäkringsföreningar (1250/1987),~~

~~7) i lagen om försäkringskassor avsedda pensionskassor som bedriver tilläggs pensionsverksamhet och som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2003/41/EG om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut samt i lagen om försäkringskassor avsedda kapitalförvaltare,~~

~~8) i lagen om pensionsstiftelser avsedda pensionsstiftelser som bedriver tilläggs pensionsverksamhet och som omfattas av tillämpningsområdet för det direktiv som anges i 7 punkten samt i lagen om pensionsstiftelser avsedda kapitalförvaltare,~~

~~9) arbetspensionsanstalter som avses i arbetspensionslagarna och juridiska personer som inrättats i syfte att investera i sådana system,~~

~~10) i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder avsedda alternativa investeringsfonder för vars förvaltning svarar en i samma lag avsedd förvaltare av alternativa investeringsfonder,~~

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

~~11) placeringsfonder som avses i lagen om placeringsfonder,
12) centrala motparter som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,
13) värdepapperscentraler som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.~~

Som ett långsiktigt offentligt infrastrukturprojekt betraktas nybyggnad, ombyggnad eller anskaffning av bostäder för vilket det har erhållits lån eller räntestöd med stöd av någon av följande lagar:

- 1) lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001),
- 2) aravalagen (1189/1993),
- 3) en av de lagar som anges i 2 § 1 mom. 1 punkten i aravabegränsningslagen (1190/1993),
- 4) lagen om räntestödslån för hyresbostadslån (867/1980),
- 5) lagen om räntestöd för bostadsrättshuslån (1205/1993),
- 6) lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (574/2016).

~~En i 1 mom. 4 punkten avsedd balansräkning ska upprättas i en medlemsstat i Europeiska unionen, en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en stat med vilken Finland har ett gällande avtal för att undvika dubbelbeskattning. Med balansräkning avses en balansräkning enligt de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § i bokföringslagen. Om en balansräkning i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna inte har upprättats, används en balansräkning i enlighet med bokföringslagstiftningen i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och, om sådan balansräkning saknas, en balansräkning i enlighet med motsvarande bestämmelser. Om koncernbalansräkningen har upprättats helt eller delvis enligt andra bestämmelser än den skattskyldiges balansräkning, kan en jämförelse göras endast om den skattskyldige lägger fram den fastställda koncernbalansräkningen anpassad i den form den skulle ha haft, om den hade upprättats enligt samma bestämmelser som den skattskyldiges balansräkning.~~

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition till riksdagen med förslag till bestämmelser som hindrar att räntor dras av på den beskattningsbara inkomsten i Finland, att aktierna i ett företag som bedriver företagsverksamhet i Finland köps i ett holdingbolags namn och räntorna på skulden då har kunnat dras av från vinsten i företagsverksamheten.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition till riksdagen med förslag till bestämmelser som hindrar att ett företag får skattefördelar genom att betala räntor till den förmånstagare som utövar bestämmande inflytande i företaget eller till förmånstagarna eller till någon som förvaltar dem eller till förmån för ett fondanslutet försäkringsavtal.

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 1 /sd

3. Med hänvisning till uttalandet om uppföljning i finansutskottets betänkande FiUB 31/2012 rd – RP 146/2012 rd förutsätter utskottet att regeringen följer upp vilka konsekvenser de ändrade bestämmelserna om begränsning av ränteavdrag har, särskilt hur skatteplanering påverkas av undantaget för balansbefrielse.

Helsingfors 16.11.2018

Timo Harakka sd
Kari Uotila vänst
Emma Kari gröna
Pia Viitanen sd
Maria Tolppanen sd
Riitta Myller sd
Joona Räsänen sd
Li Andersson vänst
Harry Wallin sd

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 2 /saf

RESERVATION 2 /saf

Motivering

Det primära målet är bra

Vi i Sannfinländarna anser att målet att begränsa aggressiv skatteplanering är viktigt och befogat. Men Finland bör inte i sin nationella lagstiftning gå in för lösningar som onödigt mycket begränsar verksamhetsmöjligheterna för finländska företag jämfört med företagen i de viktigaste konkurrentländerna eller som i hög grad försvårar investeringsprojekt inom offentlig sektor.

Konsekvenser för infrastrukturprojekt

I sitt yttrande lyfter Kommunförbundet fram bestämmelserna om offentliga infrastrukturprojekt. Enligt artikel 4.4 i direktivet får medlemsstaterna från tillämpningsområdet undanta överstigande lånekostnader som uppkommit till följd av lån som används för att finansiera ett långfristigt offentligt infrastrukturprojekt där projektansvariga, lånekostnader, tillgångar och inkomster finns i unionen. Med långfristiga offentliga infrastrukturprojekt avses projekt som ska tillhandahålla, uppgradera, driva och/eller upprätthålla en storskalig tillgång som en medlemsstat anser vara i det allmännas intresse. Finland måste absolut utnyttja denna möjlighet till flexibilitet och undanta de lån som långfristiga infrastrukturprojekt finansieras med från tillämpningsområdet. Om inget undantag tas i lagen, kommer verksamheten inom kommunsektorn att försvåras oskäligt mycket trots att det primära målet med direktivet är att förhindra aggressiv skatteplanering på det internationella planet.

EBITD eller EBITDA?

Finland bör också vara uppmärksam på vilket kriterium för avdragsbegränsning vi väljer. Det alternativ som ingår i direktivet är EBITDA omfattande 30 procent och det har införts i bland annat Sverige, Danmark, Storbritannien, Nederländerna och Tyskland, medan Finland har för avsikt att införa EBITD omfattande 25 procent. Det är inte motiverat och alternativet skadar de kommunala bolagen, som vanligen inte eftersträvar vinst som sitt huvudsakliga syfte. Därför är det extra problematiskt för kommunala bolag att binda begränsningen i ränteavdraget till bolagets resultat (EBITD) eftersom resultatet är mycket litet. Enligt en studie från Statens ekonomiska forskningscentral VATT skulle EBITDA ge bättre resultat och vara mer rättvist i olika situationer. (Utskottets förslag till uttalande 1)

Bredare definition av tillgång i det allmännas intresse

Direktivet bör nationellt genomföras så att de situationer som normalt inte är förknippade med aggressiv skatteplanering undantas från tillämpningsområdet i de fall som direktivet mot skatteflykt tillåter nationell prövningsrätt. Det undantag som direktivet tillåter bör utformas så att infrastrukturinvesteringar som krävs för den service som kommuner och andra offentligrättsliga sammanslutningar driver ska betraktas som infrastrukturprojekt i det allmännas intresse. Tillgångar i det allmännas intresse bör ges en bred definition som tillgångar anknutna till service som drivs av

Betänkande FiUB 21/2018 rd

Reservation 2 /saf

en offentlig aktör, bland annat skol- och vårdfastigheter, all social bostadsproduktion, kommunalteknik och nät av kommunalteknik.

Definitionen måste utgå från att syftet med en verksamhet eller en investering i grunden är att förbättra livet och verksamhetsmöjligheterna i samhället och för de som bor där och att stödja möjligheterna att utföra offentliga uppdrag. Verksamhet i det allmännas intresse kan inte definieras alltför snävt.

Det största problemet är balansbefrielsen

Också bestämmelsen om balansbefrielse måste omprövas. Som Tomi Viitala, biträdande professor i skatterätt vid Aalto-universitetets handelshögskola, säger i sitt yttrande är det utifrån konsekvensbedömningen uppenbart att en betydande del av de ränteinkomster som utan bestämmelsen skulle höra under begränsningen kommer att befrias från begränsningen vid ett balanstest. Enligt propositionen uppgår beloppet till 215 miljoner euro, vilket innebär 43 miljoner i uteblivna skatteintäkter.

Balansbefrielse som instrument för skatteplanering

Det är oklart i vilken omfattning de fall som ingår i befrielsen stämmer överens med de situationer som avses i bestämmelsen om balansbefrielse och i vilken utsträckning bestämmelsen kan användas i skatteplaneringssyfte. I vilket fall som helst verkar det vara så att vissa fall som sannolikt hör hemma i den senare kategorin i högsta förvaltningsdomstolens beslut om kapitalfondsstrukturer på senare tid har undantagits från bestämmelsen om balansbefrielse.

Regelverket om balansbefrielse måste följas upp

Det är utan vidare relevant att följa upp hur bestämmelserna om balansbefrielse uppfyller sitt mål och att i förekommande fall reagera med ändringar i lagstiftningen, om regelverket kan utnyttjas i irrelevanta situationer. Det föreslog åtminstone professor Tomi Viitala i sitt yttrande. (Utskottets förslag till uttalande 2)

Omvandling av bokslut för balansbefrielse

Minimiskyddet i direktivet mot skatteflykt kräver inte någon tvingande bestämmelse, i likhet med den som regeringen föreslår, om vilketdera bokslutet som vid behov ska omvandlas när det hänvisas till regelverket om balansbefrielse. Därför vore det motiverat att, som professor Penttilä föreslår, ändra regelverket om balansbefrielse så att den skattskyldiges fastställda balansräkning omvandlas i den form som den hade haft om den hade upprättats med hjälp av samma regelverk som det som tillämpats när den fastställda koncernbalansräkningen upprättades. Dessutom bör Finland utnyttja den möjlighet att göra frivilligt undantag som direktivet erbjuder, nämligen att dela upp oanvänt EBITDA på flera år.

Förslag

Vi föreslår

Betänkande FiUB 21/2018 rd
Reservation 2 /saf

att riksdagen godkänner två uttalanden. (*Reservationens förslag till uttalanden*)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen följer upp om det kriterium som valts för räntegränsning blir en faktor som försämrar konkurrenskraften och verksamhetsmöjligheterna för finska företag (inklusive kommunala bolag) jämfört med de viktigaste konkurrentländerna och att regeringen i förekommande fall vidtar åtgärder för att rätta till situationen.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen följer upp hur bestämmelsen om balansbefrielse tillämpas och i förekommande fall ändrar lagstiftningen, om regelverket används som instrument för aggressiv skatteplanering.

Helsingfors 16.11.2018

Ville Vähämäki saf
Toimi Kankaanniemi saf